

10. FASTSTÄLLANDE AV STRATEGISKA MÅL – STRATEGI 2131

Strategidokumentet 2131 är resultatet av ett gediget internt arbete i Studieförbundet som startade våren 2020. Hundratals medarbetare, förtroendevalda, representanter för medlemsorganisationer, cirkelledare och många fler har under arbetets gång bidragit till Strategi 2131.

Strategi 2131 visar Studieförbundets väg framåt. Den anger vad som tillsammans behöver prioriteras för att nå Studieförbundets önskade läge år 2031. Strategin heter 2131 för att den gäller år 2021–2031. Studieförbundet arbetar med strategin utifrån insikten att tio år är en lång period och att organisationen alltid behöver vara beredd på att möta de utmaningar som omvärldsförändringar kan medföra.

Strategi 2131 är Studieförbundets kompass mot 2031. Dokumentet beskriver föreningens vision, syfte och grundsyn på samhälle, människa, bildning och kultur. Under fem rubriker beskrivs Studieförbundets strategiska områden:

1. Studieförbundet utvecklar demokratin
2. Studieförbundet har lärandet i fokus
3. Studieförbundet stärker föreningslivets roll i samhället
4. Studieförbundet står för hållbarhet
5. Hjärta och hjärna i Studieförbundet (vårt interna arbete)

Med grund i stadgar, och med Strategi 2131 som kompass, ska folkbildning planeras och genomföras i lokalavdelningar över hela landet, med särskilt fokus på våra profilområden natur, djur, miljö och kultur.

HANDLINGAR

1. Strategi 2131 – Studieförbundets kompass mot framtiden (sid 56)

HUVUDYRKANDEN

Förbundsstyrelsen föreslår att

Extra förbundsstämman beslutar

att anta Strategi 2131 som Studieförbundets gemensamma strategi för åren 2021–2031.

10.1 STRATEGI 2131 – STUDIEFRÄMJANDETS KOMPASS MOT FRAMTIDEN

1. Inledning

Strategi 2131 visar Studieförbundets väg framåt. Den anger vad vi tillsammans behöver prioritera för att nå Studieförbundets önskade läge år 2031. Strategin heter 2131 för att den gäller år 2021–2031. Vi arbetar med strategin utifrån insikten att tio år är en lång period och att vi alltid är beredda att möta de utmaningar som omvärldsförändringar kan ställa oss inför.

Med grund i våra stadgar, och med denna strategi som kompass, planeras och genomförs folkbildning i våra lokalavdelningar över hela landet, med särskilt fokus på våra profilområden natur, djur, miljö och kultur.

Strategi 2131 är resultatet av ett gediget arbete. Hundratals medarbetare, förtroendevalda, representanter för medlemsorganisationer, cirkelledare och många fler har bidragit till Strategi 2131.

Strategi 2131 används av alla som verkar i Studieförbundet. Cirkelledare, förtroendevalda och medarbetare – alla är betydelsefulla för att förvalta och utveckla Studieförbundet. Med våra skiftande perspektiv och olika roller stärker vi varandra till en kraftfull helhet. Studieförbundet bygger vi tillsammans. Varmt välkommen till Studieförbundets kompass mot 2031!

2. Bakgrund

Den organiserade folkbildningen utvecklades parallellt med folkrörelsernas framväxt i Sverige. Folkbildningens roll var tidigt självklar: För att förändra samhället och ta makt över sin egen vardag behövs kunskap, insikt och organisering. Här växte studieförbund och folkhögskolor fram som en betydelsefull kraft.

Studieförbundets grundare, Jordbrukare-Ungdomens förbund – JUF, var en betydande ungdomsrörelse som engagerade ungdomen för hembygden, jordbruket och kulturaktiviteter på landsbygden. Att ge möjlighet till kunskap och bildning var det centrala när Studieförbundet bildades – och är det fortfarande.

Studieförbundet står bakom idén om allas rätt till kunskap, bildning och utbildning. Folkbildning är icke-formellt lärande, som utgår från människors egen fria vilja att lära och utvecklas. Bildning har hos oss ett egenvärde för både individen och för samhället, frikopplat från snävt nyttotänkande.

Studieförbundet utgår från alla människors lika värde och likaberättigande. Alla ska kunna göra sin röst hörd och forma sin framtid. Deltagarens erfarenheter, tankar och föreställningar är centrala källor i bildningsprocessen. I mötet med andra växer kunskap och insikter.

Ingången till Studieförbundet är bred och alltid öppen. Vi finns till för människor – våra deltagare. Det är deltagarna och samhällets behov som formar vårt uppdrag. Vi vet att bildning och folkbildning gör människor och samhället starkare.

3. Vision – vår dröm

Att alla människor har kunskap, kraft och utrymme att delta i utvecklingen av ett hållbart och demokratiskt samhälle.

4. Syfte – därför finns vi

Studieförbundet finns till för människor som vill lära och påverka sin livssituation, sin omgivning och samhället. Vi söker upp och bjuder in dem som inte självmant kommer till oss.

Vi är ett bildnings- och utbildningsorgan för våra medlems- och samverkansorganisationer. Vi möter föreningslivets behov av folkbildning.

Vi är en bildningsplattform som skapar möjligheter och förutsättningar för att människor tillsammans ska växa och ta plats i samhället.

5. Studieförbundets grundsyn

5.1 Samhällssyn

Studieförbundet arbetar för ett långsiktigt hållbart samhälle. Vi försvarar, stärker och utvecklar demokratin. Folkbildning och föreningsliv är i själva verket en del av demokratin, och bidrar till att öka tilliten i samhället. Vi är en plats där människan, i samspel med andra, frigör kraft att påverka sin egen livssituation, sin omgivning och samhället i stort.

5.2 Människosyn

Studieförbundet står upp för alla människors lika värde. Vi är inkluderande och hävdar allas rätt att vara sig själva. Vi litar på människan och tror på den positiva kraften i samtal och möten med andra. I folkbildningen lär vi och reflekterar tillsammans, med stort utrymme och acceptans för att tänka och tycka olika.

5.3 Bildningssyn

Livslångt lärande ska vara en rättighet och möjlighet för alla. Bildningsklyftorna i samhället ska utjämnas. Studieförbundet använder folkbildningens pedagogik som bygger på människors aktiva deltagande och inflytande i studiecirkel och grupper. I folkbildningen utövas demokrati i praktiken. Studieförbundet anpassar pedagogiken till deltagarens behov och önskemål. Vi utvecklar nya former för lärande och pedagogiska metoder på folkbildningens grund.

5.4 Kultursyn

Kultur är både en samlande och utmanande kraft i samhället. En fri kultur har ett egenvärde och stärker demokratin. Kultur möjliggör delaktighet, stimulerar kreativitet, fantasi och samtal, ger oss uttryck och insikter. En fri och levande kultur kan möta samhällsutmaningar som ojämlikhet, diskriminering, utanförskap och bidra till folkhälsa. Att ge fler människor möjlighet att uppleva och utöva kultur är centralt för folkbildningen, och för Studieförbundet.

6. Strategiska områden

1. Studieförbundet utvecklar demokratin

Önskat läge 2031

Studieförbundet stärker och utvecklar demokratin i Sverige. Varje dag anordnar vi folkbildning och kultur som ger våra deltagare nya kunskaper och nya insikter. Hos oss utvecklas demokratiska samtal och arbetsformer i det stora och i det lilla. Våra deltagare vet att Studieförbundet är en plats för lärande och stärkt demokrati.

Begreppet demokrati har skiftande innebörder. I grund och botten betyder demokrati "folkstyre", det vill säga att alla medborgare kan påverka samhällsutvecklingen, inte minst genom att rösta i allmänna val. Andra demokratiska grundprinciper är alla människors lika värde och rättigheter, fri åsiktsbildning, tryck- och yttrandefrihet samt likhet inför lagen.

Kunskap och bildning öppnar dörrar till delaktighet och aktiv påverkan i samhället. Vi måste även känna förtroende för vår egen förmåga att delta. En fungerande och inkluderande demokrati kräver därför att möjligheter till lärande och reflektion görs tillgängliga för alla människor.

Idag ser vi hur demokratin utmanas på olika sätt. Bland annat i form av desinformation, växande klyftor och genom att människors lika värde och rättigheter ifrågasätts. Studieförbundet är en motvikt till de krafter som hotar vår demokrati. Hos oss får olika slags tänkande mötas och vi bidrar till insikter och förståelse för andras perspektiv. Vi ger människor handlingskraft, mod och utrymme att använda sina demokratiska rättigheter och förstå sina skyldigheter i samhället.

Hos Studieförbundet deltar alla på lika villkor och skapar folkbildningens innehåll tillsammans. Vi möter deltagarna där de är. Vi finns på nätet, i förorten, på landsbygden och i staden. Våra deltagare möts av engagemang, inkludering och samhörighet. Vi vänder oss i synnerhet till människor som upplever sig sakna möjligheter till delaktighet och påverkan i samhället.

Dialogen om demokrati är levande i Studieförbundet. För förtroendevalda och medarbetare är det naturligt att föra samtal om demokratins styrkor, svagheter, möjligheter och hot – både inom vårt studieförbund och i samhället i stort. Demokratin måste ständigt diskuteras, praktiseras och förbättras. Demokratin är, liksom folkbildningen, något som vi medborgare och deltagare formar tillsammans.

2. Studieförbundet har lärandet i fokus

Önskat läge 2031

Studieförbundet är en ledande aktör för lärande på folkbildningspedagogikens grund. Hos oss står varje deltagares bildningsresa i centrum. Studieförbundet kännetecknas av våra främsta ambassadörer – våra kompetenta och engagerade cirkelledare.

Studieförbundets övertygelse är att lärande skapas bäst genom möten och delade erfarenheter. Folkbildningens pedagogik innebär att människor utvecklas och lär tillsammans i en trygg miljö där deras erfarenheter, nyfikenhet och lust tas tillvara. För Studieförbundet betyder bildning nya insikter, djupare förståelse och utveckling – både för individen och för gruppen. Studieförbundet erbjuder en bred verksamhet, men oavsett ämnesområde ligger vårt fokus på processen för lärande.

Innehållet i Studieförbundets studiecirkel utgår från deltagarnas behov och önskemål. Det innebär att läroprocesserna ibland är fria, ibland mer styrda. Studieförbundets roll är att skapa förutsättningar för deltagarna att föra dialog, uttrycka sina tankar, lyssna in andra, möta olikheter och ta in och förmedla kunskap. Studieförbundets organisation är flexibel, ger stöd och möjliggör lärande utifrån deltagarens och gruppens behov. Vi ser till att deltagarna ges möjlighet att nå sina uppsatta mål.

Studieförbundet känner sina cirkelledare väl och har ett stödjande förhållningssätt till dem. Genom utbildningar, samtal och goda relationer säkerställer vi att alla ledare är väl insatta i Studieförbundets uppdrag, grundsyn och folkbildningens pedagogik. På detta sätt tydliggör och stärker vi Studieförbundets anordnarskap. Vi bidrar aktivt i utvecklingen av cirkelledarnas ledarskap och pedagogiska förmåga. Studieförbundet bevakar forskning, utveckling och trender inom pedagogik och inkluderar nya metoder och verktyg för lärande.

Studieförbundets fokus på lärande begränsas inte till våra studiecirkel och annan folkbildning. Också våra kulturprogram ska arrangeras för att mana till eftertanke, dialog och bidra till ett lärande hos deltagarna.

Studieförbundet ska vara en aktuell och relevant bildningsplattform. Vi prioriterar de pedagogiska frågorna och ger våra medarbetare möjlighet att vidga sin kompetens och sina förmågor. Vi för ständigt en dialog om lärande och pedagogik i organisationen, både bland förtroendevalda och medarbetare.

Studieförbundet prioriterar bildning och lärande inom våra profilområden natur, djur, miljö och kultur. I nära samarbete med våra medlemsorganisationer arbetar vi för att bredda deltagandet, genom att inspirera fler att delta i verksamheten.

3. Studieförbundet stärker föreningslivets roll i samhället

Önskat läge 2031

Studieförbundet är en självklar samarbetspartner för föreningslivet. Vårt pedagogiska arbete är ett bärande inslag i våra medlemsorganisationers och många andra föreningars verksamheter. Vi fångar upp och stöttar nya sociala rörelser, nätverk och andra former av engagemang.

Genom föreningslivet praktiseras och utvecklas demokratin i Sverige. Samtidigt som föreningslivet är en vital del av demokratin är deltagandet i föreningslivet berikande för individen. Det innebär sociala sammanhang för den enskilde och leder till större tillit mellan människor. I förlängningen skapas också ett större förtroende för samhället som helhet. Studieförbundet vill möjliggöra för fler att aktivt delta i samhällets utveckling med hjälp av föreningslivets organiseringsformer och demokratiska processer.

Studieförbundet skapar möten mellan människor med olika intressen, erfarenheter och perspektiv, och hjälper dem att organisera sig i föreningar. Vi har gedigen kunskap om och erfarenhet av föreningsliv och ideellt engagemang. Vi vill motivera, stötta och utveckla föreningar med skiftande inriktning, och vara ett stöd för våra medlems- och samverkansorganisationer i deras föreningsutveckling.

Studieförbundet verkar för att fler och en ökad mångfald av människor deltar i föreningslivet och/eller startar egna föreningar. Tillsammans med våra medlems- och samverkansorganisationer arbetar vi aktivt för att involvera och engagera människor som i dag står utanför föreningsverksamhet.

Studieförbundet erbjuder en partipolitiskt, fackligt och religiöst obunden plattform för samverkan och bildning. Vår roll i föreningslivet är att stödja processer för lärande och engagemang. Vi kan verka på både individuell och organisatorisk nivå. Folkbildningens pedagogik är alltid vår utgångspunkt.

4. Studieförbundet står för hållbarhet

Önskat läge 2031

Studieförbundet är en självklar aktör i Sveriges omställning till ett hållbart samhälle. Som partipolitiskt, fackligt och religiöst obunden bildningsplattform bidrar vi med kraft för att Sverige ska nå målen i Agenda 2030.

Vår tids största utmaningar summeras i Agenda 2030 – de globala mål som FN:s medlemsländer har satt upp för att nå ett hållbart samhälle. Visionen för Agenda 2030 och de 17 globala målen är bland annat att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa, och att lösa klimatkrisen. Studieförbundet står bakom målen i Agenda 2030.

Mänskliga rättigheter och alla människors lika värde och möjligheter att delta i och påverka samhället är grundläggande i Studieförbundets verksamhet med social hållbarhet. Vi lägger särskild vikt på mångfald, jämlikhet och jämställdhet i vårt arbete. Studieförbundet vill minska bildningsklyftorna i samhället och se till att alla, oavsett socioekonomisk bakgrund, har tillgång till lärande och kultur.

Klimat- och miljöförändringarna hotar mänskligheten. Kunskap och medvetenhet om naturens ekosystem, biologisk mångfald och klimatförändringarna är därför centralt i vårt bildningsarbete för ekologisk hållbarhet.

Studieförbundet står för hopp och trovärdighet. Hållbarhet är vår ledstjärna i allt vi gör. Vi fokuserar främst på två aspekter av hållbarhet: ekologisk och social. Men vi ser också att ekonomisk hållbarhet är en förutsättning för att nå framgång på båda dessa områden. Tillsammans med medlems- och samverkansorganisationerna skapar vi de bästa förutsättningarna för folkbildning om vår gemensamma livsmiljö och de allvarliga utmaningar som vi och vårt samhälle står inför.

Studieförbundet arbetar aktivt för samverkan mellan människor och organisationer i lokalsamhället. Genom att arrangera folkbildande aktiviteter där människor med olika bakgrund kan mötas bidrar vi till sammanhållning och integration.

Studieförbundets medarbetare och förtroendevalda är väl insatta i Agenda 2030 och vad samhället och vi som organisation behöver göra för att nå en hållbar utveckling.

5. Hjärta och hjärna i Studieförbundet

Önskat läge 2031

Studieförbundet är en samlad organisation med gemensamt "hjärta och hjärna". Våra värderingar och vår kunskap genomsyrar allt vi gör. I relationen med våra cirkelledare, deltagare och medlemsorganisationer hjälps vi åt, tar ansvar och utvecklas tillsammans. Cirkelledare, förtroendevalda och medarbetare har ett öppet och nyfiket förhållningssätt till lärande och utveckling.

Studieförbundets gemensamma värderingar finns förankrade i vår grundsyn på människa, bildning och demokrati. Det möjliggör samarbete i hela Studieförbundet och skapar en gemensam etisk kompass för all vår verksamhet. Vi är en transparent organisation som stolt delar med oss av metoder och resultat. Vi berättar för omvärlden hur vi bidrar till en gynnsam samhällsutveckling.

Vi samspelar internt och samverkar över organisatoriska gränser. Våra värderingar formar och utvecklar ständigt organisationens kultur. Mångfald eftersträvas genom att våra förtroendevalda och medarbetare speglar vår verksamhet och våra deltagare.

Studieförbundet är en attraktiv arbetsplats och samarbetsorganisation. Alla som verkar i Studieförbundet är stolta företrädare för organisationen. Vi är nyfikna på omvärlden och samverkar gärna med andra. Vi vill vara angelägna och relevanta, och det interna lärandet är alltid närvarande. Vi tar stöd i analys, utvärdering och reflektion för att anpassa oss till deltagarnas och samhällets behov. Kompetensutveckling sker kontinuerligt och prioriteras i hela organisationen.

Vi knyter medlems- och samverkansorganisationer till oss, för lärande, kultur och föreningsutveckling. Ett medlemskap i Studieförbundet innebär samma möjligheter och ansvar oavsett var i landet som medlemsorganisationen finns och verkar. Att bli och vara medlem i Studieförbundet är en aktiv och medveten handling som präglas av engagemang, utveckling och gemenskap. Formerna för medlemskapet utvecklas i takt med tiden och vi är öppna för förändringar.

Med stort engagemang och bred kompetens skapar vi förutsättningar för att fler människor ges möjlighet att lära för livet, växa och ta plats i samhället.